

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'
תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

כב' השופטת נלי רוסמן גליס

בפני

התובעת:

י.פ.

באמצעות עוה"ד אדי שגיא

נגד

הנתבע/ התובע בהודעת צד ג':

ב.מ.

באמצעות עוה"ד ניר מושקוביץ'

נגד

הנתבעים בהודעת צד ג':

1. א.מ.

2. ר.מ.

באמצעות עוה"ד אדי שגיא

ה.מ., כ.מ., ו-ע.מ.

ובעניין הקטינים:

פסק דין

עניינו של פסק דין זה בתביעת מזונות שהגישה התובעת (שתכונה להלן - "האם") בשם הקטינים כנגד אביהם- התובע בהודעת צד ג' (שיכונה להלן - "התובע") וכן בהודעת צד ג' שהגיש התובע כנגד אחיי- האם, הם הנתבעים בהודעת צד ג' (שיכונה להלן - "הנתבעים"). הודעת צד ג' כנגד הנתבעים הוגשה, משעה שנקבע בכתב ערבות שצורף להסכם הגירושין בין התובע לבין האם, כי ככל שהתובע יחויב בסכום מזונות נוסף על פני הקבוע בהסכם הגירושין, ישפו אותו הנתבעים כדי סכום זה.

רקע בתמצית

1. ביום 2/12/2019, התייצבו בפניי התובע, האם ואחיה- הנתבעים לדיון בבקשה לאישור הסכם גירושין. לעניין מזונות הקטינים (ילדי התובע והאם), אשר לאותה העת היו בני 12.5, 9.2 ו- 2.9, נקבע בהסכם הגירושין כדלקמן:

"מזונות הקטינים"

5. א. נוכח קביעת המשמורת אצל האם הרי שחב האב במזונות ילדיו ומדורם עד גיל 18 ... הצדדים שקלו היטב והסכימו כי תשלומי המזונות והמדור העתידיים יהוונו ויפרעו על ידי האב במלואם במעמד הגט, זאת על מנת לאפשר לאשה להשלים את רכישת חלקו בדירה בהפחתת ההיוון דלעיל ולטובת הקטינים.
- ב. המוסכם בס"ק א' התקבל על דעת שני הצדדים לאחר שיקול דעת רב והתייעצויות שקיימו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

ג. החל מיום 1/12/19 ועד הגיע כל קטין לגיל 18... ישלם האב לידי האם את המחציות כדלקמן: מחצית מכל הוצאות החינוך ו/או התרבות של הקטינים לרבות חוגים, שיעורים פרטיים, תנועות נוער, אבחונים דדקטיים, נסיעות לפולין, שיעורי נהיגה ובמחצית כל ההוצאות הרפואיות שאינן מכוסות בביטוח הבריאות לרבות הוצאות בגין טיפול פסיכולוגי ו/או רגשי. "

בסעיף 8 להסכם נקבע כי :

"לנוכח ההיוון המלא של מזונות הקטינים ומדורם, מעביר הבעל לאישה את כל זכויותיו בדירת המגורים, אגב גירושין, כנגד קבלת תשלום לידיו בסך 285,000 ש... המהווה ההפרש לאחר קיזוז המזונות והמדור המהווים במלואם."

2. להסכם הגירושין צורף כתב ערבות מאת הנתבעים, אחיה של האם, בנוסח הבא :

" כתב ערבות

אנו הח"מ:

1. א.מ.

2. ר.מ.

כולנו ביחד וכל אחד מאיתנו לחוד (סולידרית) - אחיה של האשה - ערבים בזה כלפי האיש לכל חיוביה והתחייבויותיה של האשה על פי הסכם גירושין זה. ערבותינו זו היא בלתי חוזרת, בלתי מוגבלת בסכום, שלמה, החלטית, ואנו מתחייבים לפצות ו/או לשפות את האיש על כל הפסד או נזק ישירים או עקיפים הנובעים מהפרה או הפרות כלשהן של חוזה הגירושין הנ"ל על ידי האשה.

אנו מצהירים ומתחייבים כי באם ייתבע האיש על ידי האשה ו/או על ידי מי מילדיו באמצעות האשה ו/או באמצעות אחר, הרי אנו נשפה את האיש מיידית בגין כל חיוב כספי אשר יוטל עליו בשל כך אנו מתייצבים בפני בית המשפט הנכבד על מנת לאשר ערבותינו זו ועל מנת ליתן לה תוקף של פסק דין, כאשר אנו מסכימים כי עם אישור ההסכם בנוכחותנו ואישור כתב ערבות זה בנוכחותנו, הרי שכל חבות כספית אשר תוטל על האיש תהווה באופן אוטומטי ומידי פסק דין נגדנו לתשלום אותה החבות לידיו, זאת מבלי שיהא הצורך לנקיטת הליך נפרד לעניין ערבותנו..."

3. בכתב הערבות, התחייבו הנתבעים ברחל בתך הקטנה, כי ישפו את התובע בגין כל סכום בו יחוייב מכוח כל תביעה שתוגש כנגדו על ידי האם ו/או מי מהקטינים, באופן מידי וללא צורך לנקוט בכל הליך נפרד שהוא למימוש הערבות.

4. לדיון שהתקיים בפניי לעניין אישור ההסכם, התייצבו התובע ובא-כוחו, האם ובא-כוחה וגם הנתבעים. במסגרת אותו הדיון, הצהירו התובע והאם על הכנסות פחות או יותר שוות (נטייה קלה לטובת האם) כאשר הן האם והן אחיה, הנתבעים, הצהירו בביהמ"ש כי היה והנתבעים יידרשו לשלם לתובע כספים מכוח כתב הערבות, לא יפגע הדבר בקטינים ובצרכיהם. להלן מפרוטוקול הדיון, מיום 2/12/19 :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

" נוכחים:

המבקשת 1 ובא כוחה עו"ד אדי שגיא
המבקש 2 ובא כוחו עו"ד ניר מושקוביץ
ה"ה ר.מ. ו-א.מ.

פרוטוקול

המבקש

לשאלת בית המשפט – אני עובד ב... , משתכר בסביבות 10,000 ₪ נמו.
לשאלת בית המשפט – הסדרי הראיה הם פעם בשבוע בגלל שאני עובד בשתי עבודות.

המבקשת

לשאלת בית המשפט – אני ... , מרוויחה בין 10,000 ל – 12,000 ₪.

ב"כ המבקש

אני רוצה להבהיר שיאוסר על ידי האישה והערבים שיש כאן נתק כלכלי מוחלט. אני מבקש
שהאישה תצהיר וגם הערבים שיש נתק כלכלי מוחלט ביניהם וככל שבעתיד יחויבו הערבים
בתשלום כלשהוא לאיש, לא יהיה בכך כדי להשפיע על מזונות / צרכי / טובת הקטינים.

ב"כ המבקשת

היא תצהיר שיש נתק כלכלי וכך גם אחיה יצהירו.
על פי בקשת חברי, היא תצהיר וגם הערבים יצהירו כי קיים נתק כלכלי ביניהם.
אני מסכים שהם יצהירו את כל מה שחברי ביקש.

המבקשת

אני מצהירה שאם האחים שלי בעתיד יחויבו לשלם תשלום על פי כתב הערבות זה לא יפגע
בצרכי הקטינים ובטובתם.

אחיה של המבקשת

גם אנו מאשרים זאת.

המבקשים

הגענו להסכם גירושין ויחסי ממון. מבוקש בזה לאשר אותו לפי החוק לתיקון דיני משפחה
(מזונות), לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות וכן ליתן
להסכם תוקף של פסק דין.

בית המשפט

לאחר שבית המשפט מקריא את ההסכם לצדדים, הצדדים מצהירים כי חתמו על ההסכם ברצון
ובהסכמה מלאים והם מבינים את תוכנו של ההסכם, את מהותו ואת התוצאות הנובעות ממנו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ'נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ'נ' מ

אישור ופסק דין

לאחר שהוברר לי כי הצדדים חתמו על ההסכם מרצונם החופשי והם מבינים את תוכנו של ההסכם, את מהותו ואת התוצאות הנובעות ממנו, אני מאשרת את ההסכם הנ"ל ונותנת לו תוקף של פסק דין לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, החוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), התשי"ט-1959, חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, ועל פי סעיף 3(ג) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995.

פסק-הדין אינו חל על נושא הגירושין, שהינו בסמכותו הייחודית של בית הדין הרבני.

האישור ופסק הדין כוללים גם את דברי הצדדים ובית המשפט בפרוטוקול הדיון.

הסכם גירושין מיום 26.11.2019 כולל 6 עמודים + נספח 1 (כתב ערבות) מסומן באות "א" ונחתם בחותמתי ובחתימת ידי.

5. נוכח הצהרות התובע, האם והנתבעים, **ההסכם וכתב הערבות כנספח לו- אושרו וקיבלו תוקף של פסק דין.**

ההליכים המשפטיים

6. ביום 17/2/20, כחודשיים בלבד לאחר אישור ההסכם, הגישה האם כנגד התובע תביעת מזונות בשם שלושת הקטינים, זאת במסגרת תלה"מ 41752-02-20 (להלן: **"תביעת המזונות"**).

7. בתביעת המזונות, טענה האם מספר טענות עיקריות כדלקמן:

א. כי בניכוי הלוואות ועל פי הערכת שמאי שניתנה במסגרת נטילת משכנתא בשנת 2019, שווי חלקו של כל צד בדירה עומד על סך 575,000 ₪ ומשעה שעל פי ההסכם היה עליה להעביר לתובע סך של 285,000 ₪, הרי ההפרש בסך 290,000 ₪ **מהווה את דמי המזונות והמדור המהוונים של שלושת הקטינים.**

ב. כי נוכח גילאי הקטינים ויתרת החודשים לתשלום דמי מזונות בגין כל אחד מהם, סכום המזונות והמדור המהוון הנו מקפת.

ג. כי סכום המזונות והמדור המהוונים מקפת במיוחד, נוכח זמני השהות המועטים שנקבעו לקטינים במחיצת התובע ונוכח צרכיהם המוגברים של הקטינים, אשר שניים מהם בעלי צרכים מיוחדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

- ד. כי צורכי הקטינים לא נבחנו מעולם ומשכך אין המדובר בתביעה להגדלת מזונות אלא בתביעת מזונות ראשונית, על אחת כמה וכמה שסכומי המזונות החודשיים בהתאם ליתרת החודשים לתשלום בגין כל קטין מהווים סכומים מקפחים מתחת למינימום שנקבע בפסיקה.
- ה. כי חתמה על הסכם הגירושין באילוץ, נוכח התנהלותו הרגשית של התובע כלפיה וכלפי הקטינים, מתוך מטרה להגן על הקטינים.
- ו. כי על התובע לשלם בגין מזונות הקטינים סך של 11,260 ₪ לחודש המהווים שיעור של 80% מצורכי הקטינים וכן סך של 3,308 ₪ לחודש בגין מחצית עלות המדור והוצאות החזקת מדור.
8. כבר אציין, כי בכלל צורכיהם המוגברים של הקטינים, בשל היות שניים מהם ילדים בעלי צרכים מיוחדים (הפרעת קשב וריכוז וקשיי למידה), קיימים גם צרכים שאינם תלויי שהות, אשר ממילא האב מחויב לשאת במחצית עלותם, בנוסף וללא קשר לסכום המזונות המהוון ששילם מראש וזאת בהתאם לסעיף 5 ג' להסכם הגירושין.
- אולם האם לא התייחסה בתביעתה לכך שהוסדר תשלום נפרד לצרכים אלו והכלילה אותם בחישוב סכומי המזונות הכוללים הנדרשים.**
9. זאת ועוד, האם לא התייחסה בתביעת המזונות כלל ועיקר לסכום המזונות והמדור אותו קיבלה מראש, וממילא לא טענה כי יש להפחית סכום זה או להתחשב בו באופן כזה או אחר. כמו כן, לא הבהירה האם בתביעת המזונות **מהו אותו סכום חודשי מקפח** שלמעשה קיבלה בתשלום המהוון.
10. התובע הגיש כתב הגנה לתביעת המזונות, במסגרתו טען מספר טענות עיקריות כדלקמן:
- א. כי אין להתייחס לתביעת המזונות כתביעה ראשונית ועצמאית, מקום בו הסכם הגירושין אושר אך כחודשיים ומחצה קודם להגשתה, מקום בו נערך דין ודברים מעמיק בנוגע לצורכי הקטינים קודם לחתימה על ההסכם, מקום בו ההסכם נערך לרווחת הקטינים, תוך וויתורים כלכליים רבים מצדו כלפי האם ומקום בו האם הגישה את התביעה לאחר שכבר העבירה את חלקו של התובע בדירת המגורים על שמה, משמע- קיימה מצדה בפועל את ההסדר שסוכם לגבי מזונות הקטינים וכעת מבקשת להיבנות מביטולו.
- ב. כי לאור הטענות הנ"ל- על האם להוכיח בתביעתה שינוי נסיבות מהותי, המצדיק את בחינתם המחודשת של מזונות הקטינים.
- ג. כי יש לחייב את הנתבעים, אשר חתמו על כתב הערבות בפני עורכי דינם והתייצבו ואישרו את התחייבותם גם בפני ביהמ"ש, לשפות את התובע בגין כל סכום שייפסק נגדו במסגרת תביעת המזונות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

- ד. כי נסיבות עריכת ההסכם אינן תואמות את טענות האם בדבר "אילוץ". בכלל האמור, האם ובא-כוחה הקודם ניהלו מו"מ ממושך עם התובע ובא-כוחו, החליפו טיוטות הסכם, אשר חיוב המזונות במסגרתן שונה מזה שהושג בהסכם שנחתם, כאשר לאחר שהחלפה טיוטת ההסכם האחרונה, לפתע החליפה האם את בא-כוחה לב"כ הנוכחי כאשר האחרון הוא זה שהציע את הסדר המזונות הנוכחי, והתובע ובא-כוחו ביקשו שהות לחשוב על כך. זאת ועוד, הגם שהתובע וב"כ ביקשו לקבל נתונים אודות זכויותיה הצבורות של האם, שהינן גבוהות משל התובע, לא הועברו להם נתונים אלו, תוך שהאם וב"כ מפצירים בתובע להסכים לכך שכל צד יישאר עם זכויותיו הצבורות מבלי שייערך לגביהן איזון. התובע לבסוף ערך וויתורים רבים לטובת האם במסגרת ההסכם שנחתם, עת הסכים שלא לערוך איזון בין זכויותיהם הצבורות, הרכב והמיטלטלין המשפחתיים-אשר נשארו במלואם לבעלותה של האם.
- ה. כי במסגרת המו"מ שנוהל בין הצדדים ובאי כוחם השונים, נבחנו ונשקלו היטב צורכי הקטינים כמו גם סכומי המזונות והמדור עבורם, כפי שנכתב גם ברחל בתך הקטנה בסעיף 5' להסכם, לאמור: "המוסכם בס"ק א' התקבל על דעת שני הצדדים לאחר שיקול דעת רב והתייעצויות שקיימו".
- ו. כי לא היתה כל אינטראקציה מלחיצה סביב חתימת ההסכם, שעה שהתובע עזב את בית המגורים 8 חודשים קודם לחתימת ההסכם, לבית הוריו, תוך שהוא מאפשר לאם ולקטינים להמשיך ולהתגורר בבית. את האם ייצג תחילה עוה"ד אברהם קורוחוב, אשר קידם הסכם גירושין שכלל איזונים רכשיים וסכומי מזונות לקטינים, כאשר לפתע וב"כ הנוכחי של האם הודיע כי מעתה הוא זה המייצג אותה, עמד על שינוי אופן תשלום המזונות לכדי היוון מלא לצורך רכישת הדירה על ידה ועל היעדר איזונים רכשיים בין הצדדים.
- ז. כי כריתת ההסכם על ידי האם נעשתה בחוסר תום לב, לרבות לאורך המו"מ, כאשר היא זו שהכתיבה את תנאי ההסכם החדשים- מחד ולאחר שמימשה אותם והעבירה את הדירה על שמה, היא מגישה תביעה חדשה למזונות בהתעלם מהסכומים שקיבלה.
- ח. כי האם נותרה כיום עם זכויות בשווי של למעלה מ-1.9 מיליון ₪ (זכויות צבורות, רכב, מיטלטלין, מוצרי חשמל, דירה בשלמותה בניכוי משכנתא ועוד). מנגד- התובע יצא מהבית עם הבגדים שעליו וקיבל לאחר מכן סך של 285,000 ₪ בגין זכויותיו בדירה.
- ט. כי שווי הדירה אינו כמוצג על ידי האם מכוח הערכת שמאי שנעשתה לטובת בנק למשכנתאות ומשכך היא ממילא משקפת שווי נמוך מהשווי הריאלי בשוק, כאשר להערכתו שווי הדירה עמד על כ- 2 מיליון ₪ לפחות, ובניכוי המשכנתא בסך כ- 700,000 ₪ היה עליו לקבל בגין חלקו בדירה סך של כ- 650,000 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

- י. כי הכנסות האישה עומדות על סך 11-12 אלף ₪ לחודש מעבודתה כאחות, בעוד הוא משתכר סכומים זהים מעבודה בשתי עבודות, כאשר להבדיל מהאם הוא אינו אדם משכיל או בעל מקצוע.
- יא. כי הסכומים בהם נקבה האם בתביעת המזונות מוגזמים ומופרכים וכי ממילא גם עליו לזון ישירות את הקטינים בעת שהם שוהים במחציתו- כ- 30% מכל חודש.
11. שבועיים לאחר הגשת תביעת המזונות, הגיש התובע הודעת צד ג' כלפי אחיה של האם (תיק 484-03-20), במסגרתה טען מספר טענות עיקריות:
- א. כי בהתאם לכתב הערבות - על הנתבעים לשלם לו כל סכום שיפסק כנגדו במסגרת תביעת המזונות.
- ב. כי בתביעתו הוא מסתמך על ההליך המסודר שהתקיים בנוגע לכתב הערבות, התייצבותם של הנתבעים בביהמ"ש במעמד אישור ההסכם, הבנתם את משמעות הערבות ומעל לכל – הצהרתם כי המדובר בערבות עצמאית ובלתי חוזרת, אשר מימושה לא יוביל לפגיעה בקטינים. גם האם הצהירה במעמד אישור ההסכם, כי מימושה של הערבות לא יפגע בקטינים.
- ג. כי יש לראות בערבות הנתבעים לעניין שיפוי התובע בגין כל סכום בו יחויב בתביעת מזונות מטעם האם או הקטינים **כהתחייבות עצמאית ולא כערבות**, שעה שאין בעניין זה התחייבות מצד האם בהסכם הגירושין, ומשכך- להבדיל מפרק אחר בכתב הערבות הנוגע להבטחת התחייבויות האם במסגרת הסכם הגירושין, הרי שפרק הערבות הנדון- הנו בבחינת התחייבות עצמאית ובלתי תלויה לשיפוי.
- ד. כי מכוח היותה של התחייבות הנתבעים לשיפוי התובע עצמאית ולא תלוית הפרה כלשהי של האם את הסכם הגירושין, ממילא לא יוכלו הנתבעים לשוב ולתבוע את האם בנושא זה, באשר היא מצידה לא התחייבה שלא להגיש תביעת מזונות בשם הקטינים.
- ה. כי הלכות ביהמ"ש שפסלו את תוקפן של תניות- שיפוי בהסכמים הנוגעים למזונות קטינים, אינן חלות בנידון, שעה שאין המדובר בהסכם שיפוי בין ההורים, אין תלות בין מימוש התחייבות הערבים לאם עצמה, הערבים אינם יכולים לחזור בתביעה כנגד האם באופן שעלול לפגוע בפרנסתה את הקטינים וממילא הוצהר על ידי האם ועל ידי הערבים באופן עצמאי בפני ביהמ"ש, כי מימוש הערבות לא יפגע בקטינים- הצהרה שהיוותה חלק מפסק הדין.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' מ

12. בכתב ההגנה מטעם הנתבעים (אחי-האם) הועלו מספר טיעונים, כדלקמן:

א. כי בהתאם להלכה שנקבעה בע"א 4262/96, וואיה נ' וואיה, פורסם בנבו (להלן: "הלכת וואיה"), הרי משעה שכתב הערבות מגלה מידת תלות ניכרת של התחייבות ערב להתחייבות האם, אזי עם ביטול התחייבות האם, מטעמים של תקנת הציבור, בטלה גם התחייבות הערב.

ב. כי גם במקרה הנדון- התחייבות האם בטלה משעה שהיא נוגדת את טובת הקטינים.

ג. כי מזונות ומדור מהוונים בסך של 290,000 ₪ הם מקפחים לאור טענות האם שהועלו בתביעת המזונות.

ד. כי סעיף היעדר תביעות בעניין מזונות קטינים מנוגד לתקנת הציבור.

ה. כי כתב הערבות מעמיד את האם בניגוד אינטרסים קשה: מחד חובה לדאוג לצורכי ילדיה בתור האפוטרופוס שלהם, מאידך אם תתבע בשם ילדיה, עלולים הערבים לשלם ולתבוע ממנה את הסכומים ששילמו.

ו. כי בכל מקרה לא ניתן לפטור את התובע מתשלום מזונות הקטינים, על אחת כמה וכמה ממזונות הקטינה ע.מ., שהנה בת 3 שנים והתובע חייב לשאת במלוא צרכיה.

ז. כי הדין הקיים לרבות דברי חקיקה כגון האמנה הבינלאומית בדבר טובת הילד מובילים בהכרח לפסילת הסכמי שיפוי בעניין מזונות קטינים.

ח. כי לשון כתב הערבות מעידה על כך שמדובר בערבות רגילה ולא בהתחייבות לשיפוי/בערבות אוטונומית.

ט. כי בהלכת וואיה נקבע, שאת מהות ההתחייבות ניתן להסיק לא רק מתוכנה אלא גם מנסיבות נתינתה שמלמדות על אומד דעת הצדדים. בעניינינו ניתן ללמוד על אומד דעת הצדדים, עת ב"כ התובע הוא שהתבטא לאורך ההליך לגבי כתב הערבות כי המדובר "בערבות", שנחתמה על ידי "ערבים", בעוד הוא אשר ניסח כתב ערבות זה.

י. על התובע, אשר היה מיוצג על ידי עו"ד, היה לקחת בחשבון שסעיף היעדר תביעות יתבטל בשלב מאוחר לאישור ההסכם ובכך נטל סיכון שביהמ"ש ידחה בעתיד את טענותיו.

יא. משעה שיש לבטל את הסעיף הנוגע להיעדר תביעות בהסכם הגירושין, הרי שיש לבטל גם את כתב הערבות שנועד להבטחתו.

13. לאחר שהתקיים קדם משפט ממושך בשני התיקים הקשורים, במסגרתו גם נעשה ניסיון מטעם ביהמ"ש להביא את הצדדים כולם להסדר פשרה, הודיעו התובע, האם והנתבעים לביהמ"ש כי הגיעו להסכמה **דיונית** כדלקמן:

א. כי בעניין תביעת מזונות הקטינים – ייתן ביהמ"ש פסק דין לא מנומק מכוח סמכותו על פי סעיף 79 א' לחוק בתי המשפט.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

ב. כי בעניין התובענה לשיפוי הנתבעים את התובע בגין חיובו במזונות הקטינים - ייתן ביהמ"ש פסק דין מנומק על סמך הטיעונים הקיימים בתיק, כאשר כל צד יוכל להוסיף טיעונים משלימים מטעמו.

הכרעה בתביעת המזונות

14. נוכח האמור לעיל ומכוח סמכותי על פי סעי' 79 א' לחוק בתי המשפט, אני קובעת, כי:
- א. הסכום החודשי שעל התובע לשלם בגין מזונות כל אחד מהקטינים עומד על הסך של 1,500 ₪ והסכום החודשי אותו על התובע לשלם בגין חלקו של כל קטין במדור ואחזקתו עומד על הסך של 500 ₪ לחודש. סה"כ 2,000 ₪ לחודש לכל קטין אשר יכוננו להלן: "**דמי המזונות**".
  - ב. כל קטין זכאי לדמי המזונות החל ממועד הגשת תביעת המזונות ובכל 1 לחודש שלאחר מכן, עד הגיע הקטין לגיל 18/סוף לימודיו התיכוניים - על פי המאוחר מבין השניים.
  - ג. מתום התקופה האמורה בסעיף קטן (ב) ועד תום השירות הצבאי הסדיר/שירות לאומי - על פי המאוחר מבין השניים, יופחתו דמי המזונות בגין הקטין לשיעור של 1/3 מדמי המזונות, כפי ערכם באותה העת.
  - ד. דמי המזונות יישאו הצמדה למדד המחירים לצרכן, אחת ל- 3 חודשים, ללא תשלום הפרשים למפרע כאשר מדד הבסיס הינו המדד הידוע היום.
  - ה. כל קטין זכאי לדמי המזונות, בנוסף לחיובי האב על פי סעיף ג' להסכם הגירושין.
  - ו. משעה שדמי המזונות או חלקם כבר שולמו מראש באופן מהוון לידי האם. אולם, כפי שיובהר להלן - לא הונחו בפני נתונים לשם קביעת החלק שהוון מראש, הרי שלא יהיה ניתן לגבות את דמי המזונות, מבלי שייקבע תחילה בהליך משפטי נפרד או בהסכמת הצדדים מהו הסכום ששולם מראש ואשר יש להפחיתו מגביית דמי המזונות בפועל.

דיון והכרעה לעניין הודעת צד ג'

15. הצדדים שניהם הגישו סיכומים בנושא זה, בו חזרו בעיקר על טיעוניהם מכתבי הטענות כמפורט מעלה.

נטל הראיה

16. טענות האם והנתבעים ולפיהן הסכם הגירושין מקפח ונחתם תחת סוג של "עושק" מניחה נטל הוכחה כבד על כתפיהם, עת המדובר בהסכם אשר אושר וקיבל תוקף של פסק דין בבימ"ש זה, כחודשיים קודם להגשת תביעת המזונות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' מ

17. הלכה היא שהמבקש לתקוף הסכם גירושין שאושר ושניתן לו תוקף של פסק דין בשל פגם ברצון, נידרש לעמוד בנטל ראיה גבוה, זאת בשל אופיו הסופי וההסכמי של הסכם הגירושין שקיבל תוקף של פסק דין, כמו גם הצורך בהגנה על הציפיות הסבירות של בני הזוג, והקושי להשיב את המצב לקדמותו. ראה: ע"א בן לולו; רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' מור, פ"ד נו(1) 577; ע"א 5914/03 שוחט נ' כלל (פורסם בנבו, 1.5.05) ואשר לנטל הכבד המוטל על כתפי התובע ראה גם: תמ"ש 40931/01 ח.ש.נ' ח.ר. (לא פורסם, [פורסם בנבו], 13.11.2002, פסקה 12 לפסק הדין); רע"א 359/85 קוד נ' קוד, פ"ד לט(3) 421, 422. תמ"ש (י-ם) 20150-11-10 ר. נ' ר (פורסם בנבו- 22.4.13).

18. בהתאם לפסיקה הרווחת, לא בנקל תתקבלנה טענות הנסמכות על "פגם ברצון" כנגד פסק הדין המעניק תוקף להסכם גירושין, זאת לאחר שבית המשפט התרשם ש: "שני הצדדים הבינו בדיוק במה המדובר" (כב' השופט בד' בע"א 4/80 מונק נ' מונק, פ"ד לו(3) 421, 428) ושוכנע כי הסכם הגירושין נעשה מתוך רצון חופשי, תוך שכל צד מבין את ההשלכות של אישור הסכם הממון (בג"ץ 7947/06 קהלני נ' בית הדין הרבני הגדול, פורסם בנבו).

19. אודות הנטל המשמעותי המוטל על הטוען כנגד הסכם הגירושין מחמת עושה או כפיה נוכח הליך האישור הנזכר ונוכח מהותם המיוחדת של יחסי בני הזוג, עמד כב' השי' י' זפט בפרשת זקין - "נטל ההוכחה כי מתקיימים תנאי סע' 18, מוטל על הטוען לבטלותו של הסכם. נטל זה כבד הוא הן מן הטעם שיש להוכיח את קיומם של כל שלוש התנאים במצטבר, הן מאחר ושיקולים של כיבוד הרצון המוצהר של הצדדים לחוזה והגנה על סופיותו מחייבים לשכנע את בית המשפט כי המצוקה היתה כבדת משקל והסיטה את שיקול דעתו של העשוק סטייה של ממש מנתיבו הנכון, והן מהטעם שרכיבי הגדרת העושה בכלל והמונח מצוקה, בפרט, הם מושגים בעלי רקמה פתוחה, המתמלאים תוכן על פי הנסיבות המיוחדות של כל מקרה (ע.א. 146/81 נאשל נ' נאשף, פ"ד לח (3) 309 וכן א. רוזן-צבי דיני המשפחה בישראל בין קודש לחול, הוצאת פפירוס, תש"ן) 395). קשיים אלה מתעצמים בבואנו לבחון הסכמי גירושין בין בני זוג מחד גיסא בשל דיני הגירושין בין יהודים ודחף בן הזוג לקנות את חירותו תמורת ויתורים, לעיתים מרחיקי לכת, ופסילה של הסכמים מפאת מצוקה כזו תשמיט את הקרקע תחת חלק ניכר מהסכמי הגירושין ולעיקרון "טובת החוזה" לא תהיה תקומה. זאת ועוד, פסילה סימונית של הסכמים עלולה להקשות על האפשרות להשיג הסכמי גירושין ובכך יפגע אינטרס נוסף הראוי להגנה. ... לפיכך נקטה הפסיקה גישה זהירה ודווקנית לגבי אפשרות ביטולם של הסכמי גירושין מפאת אילוצו ועושה. (מ"א (מחוזי ת"א) 4504/90 זקין נ' זקין).

האם הנתבעים או האם הרימו את נטל הראיה?

20. האם עצמה טענה בסעיף 4 לתביעת המזונות, כי הצדדים הפרידו מגורים כבר ביום 2/4/2019, כאשר האם נותרה להתגורר עם הקטינים בדירת המגורים בת 5 חדרים ב..., בעוד התובע עבר להתגורר בבית הוריו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ'נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ'נ' מ

21. כחודש ומחצה לאחר מכן, הגישה האם בקשה ליישוב סכסוך בבימ"ש זה, בין הצדדים התקיימו שתי פגישות מהו"ת ביחידת הסיוע ולאחר מכן הוסיפו לנהל מו"מ ביניהם, כאשר שניהם מיוצגים על ידי פרקליטים שונים. האם היתה מיוצגת תחילה על ידי עו"ד אברהם קורחוב- התובע צרף תכתובות בין ב"כ לבין עו"ד קורחוב וכן טיוטות הסכם שהוחלפו בין השניים, כאשר במהלך מו"מ זה החליפה האם את הפרקליט המייצג אותה לבא-כוחה דהיום, המייצג הן אותה והן את אחיה, הנתבעים.

22. במסגרת סעיפים 64-66 לתביעת המזונות טוענת האם כי וויתרה וויתורים כלכליים משמעותיים בהסכם על מנת "להגן על הקטינים במניעת חשיפתם להתנהגות האב כלפיה". את אותה התנהגות נטענת, אותה מתארת האם "כהתפרצויות זעם", היא כמעט שאינה מפרטת, אלא בצמצום רב ובכלליות, במסגרת סעיפים 64-65 לכתב התביעה. ואולם, דווקא מקריאת התכתובת אותה מצטטת ומצרפת האם בסעיפים אלו, עולה כי התובע השיב לה בצורה עניינית "נדבר יותר ברגוע בבית" וכי לבקשתה אף נטל חלק בטיפול רגשי, מדי שבוע.

23. זאת ועוד, כאמור- הצדדים הפרידו מגורים עוד בראשית חודש אפריל 2019, כאשר לאישור ההסכם בביהמ"ש התייצבו רק בחודש דצמבר 2019, למעלה ממחצית השנה, במהלכה כבר לא התגוררו יחד, כך שממילא הקטינים לא היו חשופים כלל ועיקר להתנהלות הנטענת של התובע כלפי האם.

24. הן האם והן הנתבעים וויתרו על קיום הליך הוכחות באיזו מן התביעות, כשמהתמונה המתקבלת מכתבי הטענות, לא עולה שהאם חתמה על הסכם הגירושין מתוך תנאי לחץ או מצוקה. נהפוך הוא- האם ניהלה את המו"מ עם התובע לאחר שמגוריהם הופרדו, בעוד היא נותרה לגור בדירת המגורים וכאשר היא נועצה ויוצגה על ידי שני עורכי דין, שהחליפו טיוטות הסכם עם ב"כ התובע, השיגו עליהן, שינו אותן ועוד- עד להשגת הסכם הגירושין הסופי. המדובר בהסכם שנעשה מתוך שיקול דעת, בדיקות שונות, התייעצויות וייצוג הולם לפני ולפנים.

25. בבואו של נעשק לטעון כנגד הסכם בשל עושק עליו להוכיח כי מצבו היה כבד משקל עד כדי כך שהסיט את שיקול דעתו סטייה של ממש מנתיבו הנכון (ראו ע"א 403/80, סאסי נ' קיקאון, פ"ד לו (1) 767, 762 (1981)). כאמור, האם ו/או הנתבעים כשלו בכך.

26. כחלק מטענות האם והנתבעים בדבר העושק שלובות גם טענותיהם בדבר היותו של הסכם הגירושין הסכם "מקפח" בכלל ובמישור מזונות הקטינים בפרט. עם זאת וחרף הטל הכבד הונח על כתפי הטוענים טענות אלו, לא הועמדה על ידי מי מהם התשתית העובדתית התומכת בהן.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ'נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ'נ' מ

27. בתביעת המזונות חזרה האם על הטענה ולפיה סכום המזונות והמדור שהווננו על ידי התובע עומד על סך 290,000 ₪, כאשר בהתחשב בגילאי הקטינים, הסכום החודשי הנגזר מסכום ההיוון הנו נמוך מסכומי המזונות המינימאליים שנקבעו בפסיקה.

28. **משעה שבא-כוחם הנוכחי של האם ושל הנתבעים הוא שייצג אותה גם במהלך המו"מ וכריתת הסכם הגירושין, הצגתי לפניו בדיון מיום 18/6/2020, שאלות בדבר אופן חישוב הסכום המהוון-דהיינו: מהו הסכום החודשי עליו התבסס בחישוב, כל זאת על מנת שניתן יהיה לבחון האם המדובר בסכום מזונות מקפח, אם לאו. לשאלתי זו, השיב ב"כ האם- "ההיוון לכדי סך של 290,000 ₪ נעשה באופן שרירותי".**

29. למעלה מן הצורך, יצויין, כי דווקא עיון בהוראות ההסכם תומך בטענת התובע ולפיה הסכום ההיוון שהוצג בתביעת המזונות שגוי, שעה שהוא חושב על בסיס ההפרש בין מחצית שווי הדירה בניכוי המשכנתא לבין הסכום אותו שילמה האם לתובע בגין זכויותיו. לטענת התובע, יש להוסיף להפרש כספי זה סכומים רבים עליהם וויתר במסגרת ההסכם לטובת האם, כגון- הסכום אותו היה אמור לקבל מכוח האיזון בין זכויותיהם הצבורות, מכוח הותרת הרכב המשותף, המטלטלין המשותפים וכל תכולת הדירה לבעלות האם בלבד ועוד. לעניין זה, נקבע בהסכם הגירושין ברחל בתך הקטנה במסגרת סעיף 14ב', כדלקמן: "מובהר כי כל האמור לעיל החל מסעיף 6 נקבע והוסכם נוכח היוון מלא ומוחלט של מזונות ומדור הקטינים כמו גם ויתור האישה על כתובתה ועל תוספת כתובתה, והכל לאחר שיקול דעת רב ומעמיק של הצדדים", כאשר "כל האמור לעיל החל מסעיף 6" הנם ההסדרים הנוגעים למזונות הקטינים, רכישת דירת הצדדים על ידי האישה, העברת החשבון המשותף על שם האישה, וויתור התובע על זכויותיו ברכב המשותף, וויתור התובע על זכותו לאיזון זכויותיהם הצבורות של הצדדים וויתור האם על כתובתה. יוצא מן האמור, כי גרסת האם בדבר חישוב סכום ההיוון סותרת את האמור בהסכם, וכי גרסתו של התובע בנדון זה היא המתנישבת עם הגיונם של דברים ועם האמור בהסכם עצמו. זאת ועוד

30. כך או כך, "סכום המזונות והמדור המהוונים" נטען על ידי האם בעלמא (290,000 ₪), כאשר אף בא-כוחה הודה בדיון כי נקב "באופן שרירותי". גם במסגרת הטעונים המשלימים לא הוצגה בפני משנה סדורה באשר לגובה הסכום המהוון ומרכיבי חישובו.

31. עוד למעלה מן הצורך יובהר, כי בטענותיה בדבר סכום המזונות המהוון "המקפח" התעלמה האם מהתחייבות התובע בסעיף 5ג' להסכם הגירושין בדבר תשלום מחצית מכל ההוצאות שאינן תלויות שהות של הקטינים, תוך קביעת הוצאות אלו על הצד הרחב ביותר, לרבות הוצאות חינוך, הוצאות תרבות, חוגים, שיעורים פרטיים, תנועות נוער, משלחות לפולין, שיעורי נהיגה, הוצאות רפואיות, טיפולים פסיכולוגיים ועוד. הוצאות אלו עשויות להגיע לאלפי ₪ נוספים מדי חודש בחודשו, בהם מחוייב התובע בנוסף למזונות ולמדור שהווננו על ידו מראש.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

32. לא האם ולא הנתבעים הניחו בפניי נתונים ברורים בעניין סכומי המזונות והמדור שהונו מראש, תוך שהם מתעלמים מסכומי המזונות הנוספים שהתובע חב בהם מדי חודש בחודשו, בגין הוצאות שאינן תלויות שהות כמפורט לעיל. **משכך, אני קובעת כי נטל הראיה, בדבר היותם של הסדרי מזונות הקטינים בהסכם הגירושים מקפחים לא הורם.**

מעמדו המשפטי של כתב הערבות

33. לטענת הנתבעים, כתב הערבות במהותו משני להתחייבותה העיקרית של האם, שלא להגיש תביעה למזונות הקטינים- התחייבות הנוגדת את תקנת הציבור, הן מכוח היותם של הסדרי המזונות מקפחים והן מכוח העובדה שצורכי הקטינים לא נדונו לגופם, כאשר הלכה פסוקה היא כי הקטינים אינם קשורים בהסכם שנחתם בין הוריהם. לפיכך, מקום בו בטלה ההתחייבות, בטלה גם הערבות לקיומה.

34. לטענת התובע, כאמור- התחייבותם של הנתבעים כלפיו לא נועדה להבטיח התחייבות מטעם האם, אינה קשורה להתנהלות האם והנה עצמאית וכרוכה אך ורק בעצם חיובו בתשלומים נוספים למזונות הקטינים, שאינם מוסדרים בהסכם הגירושין.

35. מעיון בהוראות הסכם הגירושין, עולה כי הוא אינו כולל התחייבות מצד האם שלא להגיש בשמה או בשם הקטינים תביעה עצמאית למזונות. אמנם קיימת בסעי' 18 להסכם הגירושין התחייבות הדדית של הצדדים, שלא לתבוע דבר כלשהו האחד מרעהו למעט עמידה על חיובים הנובעים מן ההסכם. אולם, המדובר בהתחייבות כללית, המובאת באחריותו של ההסכם, אשר אין בה התחייבות ספציפית בנושא מזונות הקטינים דווקא וודאי שלא התחייבות כלשהי של האם לשפות את האב לו תוגש תביעה מעין זו.

36. משכך, אני סבורה כי הפסיקה המובאת מטעם הנתבעים בטיעוניהם והנוגעת לסעיפי שיפוי בהסכמי גירושין, המחייבים את האם עצמה, אינם רלבנטיים למקרה הנדון.

37. "כתב הערבות" שצורף להסכם הגירושין הנו חוזה, ומשכך- יש לפרשו על-פי תכליתו. לא די להסתפק בכותרתו של כתב הערבות, אלא יש לבחון את מהותו. כדברי השופט בך, "עלינו להביא בחשבון את אופיה ומהותה של העסקה שנקשרה בין הצדדים ואת מטרתיהם של הצדדים לחוזה, הן מהיבט הכלכלי והן מהיבטים מקצועיים, חברתיים ואחרים" (ע"א 552/85 יהושע אגסי נ' ח.ג.ל.ו. חברה ישראלית לעבוד נתונים בע"מ, פ"ד מא(1) 241, 245 (1987); ראו גם אי ברק פרשנות במשפט – החוזה 383 (תשס"א)). בעניינינו- מטרת כתב הערבות נלמדת הן מלשון כל אחת מהפסקאות הנפרדות הכלולות בו, הן מהקשר הכולל במסגרתו נחתם והן מהתנהלות הערבים החתומים עליו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

38. המדובר בכתב הערבות המהווה נספח להסכם גירושין, הסכם שנוסח על ידי התובע והאם כמו גם פרקליטיהם דהיום, במטרה לאפשר לאם לרכוש את דירת המגורים בסכום נפרד, תוך הבטחת היעדר תביעות כנגד התובע לאחר שהעביר את הדירה על שמה- מחד והבטחת אפשרות האם לשאת בצורכי הקטינים- מאידך. כתב הערבות אינו עומד בחלל ריק והוא נועד לאפשר לתובע להוון בלב שקט את דמי המזונות והמדור מראש, על מנת לאפשר לאם לממש את האינטרס אליו חתרה - ברכישת מלוא הזכויות בדירה. אינטרס זה הוצג על ידי ב"כ האם דהיום, במסגרת המו"מ, לאחר שכבר הוחלפו בין האם לבין התובע טיוטות הסכם קודמות הכוללות תשלום חודשי של דמי המזונות. ברי כי על מנת שהתובע יגן על עצמו מפני כפל תשלומים בעתיד ודווקא משום המצב המשפטי הידוע ולפיו הקטינים אינם בהכרח קשורים בהסכם שבין הוריהם, עמד התובע על קיומה של ערבות בלתי תלויה ועצמאית שתבטיח תרחיש מעין זה.

39. אמנם התחייבותם של הנתבעים נוסחה תחת מסמך שכותרתו "כתב ערבות", כאשר הצדדים ובאי כוחם אף נקטו לשון "ערבות" כלפי מסמך זה לאורך ההליכים. אולם, אין המדובר בסוף פסוק, כאמור ומתכליתו של כתב הערבות כמבואר לעיל, עולה כי הוא נועד להבטיח את התובע במצב המשפטי הקיים והידוע.

40. יתירה מזו, כתב הערבות כאמור כולל שתי פסקאות נפרדות, העוסקות כל אחת בתרחיש אפשרי אחר. הפסקה הראשונה דנה באופן מפורש בתרחיש ולפיו האם מפרה איזו מהתחייבויותיה על פי הסכם הגירושין. או- אז התחייבו הנתבעים להיות ערבים לביצוען של אלו על ידי האם וברור כי יוכלו לחזור ולדרוש מהאם כל סכום או התחייבות שביצעו במקומה. הפסקה שניה דנה באופן מפורש בתרחיש ולפיו האב יחוייב בתשלום סכום כלשהו בגין מזונות הקטינים מעבר לקבוע בהסכם הגירושין. במסגרת פסקה זו אין אזכור להתחייבות כלשהי מצד האם, לכבילה כלשהי של ההסכם את הקטינים או לאפשרות תביעה ישירה של התובע או מי מהנתבעים את האם עצמה. פסקה זו מהווה למעשה מעין חוזה על תנאי, כאשר התנאי להתקיימותו של החוזה הוא אינו "הפרה" של ההסכם מצד האם, אלא חיובו של האב בחיובים כאמור לעיל. או אז הוא יהיה זכאי לשיפוי הכלול בפסקה השניה לכתב הערבות.

41. זאת ועוד, לא ניתן לנתק את התנהלותם של הצדדים, בטרם החתימה על ההסכם, במעמד החתימה ובעת אישורו בביהמ"ש, ממהותה המתבקשת של הפסקה השנייה לכתב הערבות. כאמור, במעמד אישור ההסכם, לא הסתפקו התובע והאם בהתייצבות של שניהם ושל באי-כוחם, אלא שגם הנתבעים התייצבו לדיון עצמו, כגורמים מתחייבים עצמאיים, אשר יש לבחון את זהותם ואת הבנתם והסכמתם לאישורן.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

42. דיון זה נערך בפניי, ביום 2/12/2019 (בתה"ס 65021-11-19), במהלכו הבעתי תמיהה בפני ב"כ הצדדים בדבר האפשרות לאשר גם את כתב הערבות שצורף כנספח להסכם. כל זאת מחשש, שמבחינה מהותית, עלולים הנתבעים, במקרה שתוגש תביעת למזונות הקטינים וכתב הערבות ימומש, לשוב ולדרוש את הכספים בהם יחויבו מהאם עצמה ובכך עלולים יהיו הקטינים או האם עצמה להיפגע.

43. לחשש זה השיב ב"כ האם, המייצג כיום את הנתבעים עצמם:

"ב"כ המבקש

אני רוצה להבהיר שיאפשר על ידי האישה והערבים שיש כאן נתק כלכלי מוחלט. אני מבקש שהאישה תצהיר וגם הערבים שיש נתק כלכלי מוחלט ביניהם וככל שבעתיד יחויבו הערבים בתשלום כלשהוא לאיש, לא יהיה בכך כדי להשפיע על מזונות / צרכי / טובת הקטינים. משכך, הצהירו האם והנתבעים לפרוטוקול הדיון:

המבקשת

אני מצהירה שאם האחים שלי בעתיד יחויבו לשלם תשלום על פי כתב הערבות זה לא יפגע בצרכי הקטינים ובטובתם.

אחיה של המבקשת

גם אנו מאשרים זאת. "

44. שלא כדרך השגרה (כמו באישורי הסכם גירושין אחרים) ולא בכדי, נקבע על ידי בפסק הדין כי:

"האישור ופסק הדין כוללים גם את דברי הצדדים ובית המשפט בפרוטוקול הדיון.

הסכם גירושין מיום 26.11.2019 כולל 6 עמודים + נספח 1 (כתב ערבות) מסומן באות "א" ונחתם

בחתימת ידי. "

45. משמעותה של ההתנהלות דנו, הנה ללא ספק, כי האפשרות של מימוש כתב הערבות, בשל הגשת תביעה למזונות הקטינים עמדה על הפרק ולמצער הועמדה על הפרק על ידי ביהמ"ש במהלך הדיון לאישור ההסכם. ביהמ"ש אישר את ההסכם ונתן לו תוקף של פסק דין רק לאחר שהאם, ב"כ האם והנתבעים המיוצגים כיום על ידו- הצהירו לפרוטוקול כי הקטינים לא יפגעו מעצם קיומו של כתב הערבות וכי קיים נתק כלכלי בין הנתבעים לבין האם.

46. נתק כלכלי זה עליו הוצהר מפורשות במעמד אישור ההסכם, כאשר הדברים שנאמרו לפרוטוקול על ידי הצדדים מהווים כאמור- חלק מפסק הדין, טומן בחובו מיניה וביה גם נתק בין מעשה או מחדל מצד האם לבין מימושו של כתב הערבות.

47. הדברים מצביעים בבירור על היותה של הפסקה השניה לכתב הערבות, התחייבות נפרדת ועצמאית של הנתבעים כלפי התובע.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

48. התחייבות זו שרירה וקיימת וברור כי חלים לגביה כל הוראות חוק החוזים, לרבות לעניין פרשנותה וביצועה בתום לב.

האם הסכם הגירושין או כתב הערבות נוגדים את תקנת הציבור?

49. למעשה די היה בכל האמור בנוגע לנטל הראיה ולמעמדו המשפטי של כתב הערבות, על מנת לקבל את ההודעה לצד ג'. אולם, למען הזהירות בלבד ונוכח טענות הנתבעים בעניין זה, אני מוצאת לנכון לבחון האם ניתן לבטל את הסדרי המזונות שבהסכם הגירושין ו/או את כתב הערבות, מפאת היותם מנוגדים לתקנת הציבור.

50. במסגרת טענות הנתבעים והאם, מפנים האחרונים את ביהמ"ש לשורה של פסקי דין, בהם נקבע כי "הסכמי שיפוי" בעניין מזונות קטינים נוגדים את תקנת הציבור ומשכך הם בטלים. בכלל טענה זו- שעה שהתחייבות האם לשפות את האב, במידה שיחוייב במזונות הקטינים מעבר לקבוע בהסכם, הנה התחייבות הנוגדת את תקנת הציבור ומשכך היא בטלה, כך גם הערבות להבטחתו של שיפוי זה- בטלה.

51. טענה זו מהווה מעין חלק בלתי נפרד מטענת היותם של ההסדרים בדבר מזונות הקטינים "מקפחים", זאת מאחר שנקבע לא אחת כי חזרת הערב לחייבת (האם) לשם גביית סכומי הכסף אותם ישלם לאב למעשה תוביל למעגל שוטה אשר סופו בקיפוח פרנסת הקטינים.

52. עיקר טענות הנתבעים בעניין זה מבוססות על קביעותיו של ביהמ"ש העליון בהלכת וואיה שאוזכרה לעיל, שם נקבע כי ערבות אחיותיה של האם נועדה "לגבות" את התחייבותה של האם כלפי האב, בהימנעות מיצירת חיובים נוספים למזונות הקטינים, על פני הקבוע בהסכם הגירושין ומשעה שהתחייבותה של האם בוטלה בהיותה נוגדת את תקנת הציבור, אף הערבות לה מטעם אחיותיה של האם- בטלה.

53. עיון בהלכת וואיה מלמד, כי הנסיבות שעמדו במסגרת פסק הדין לנגד עיני ביהמ"ש היו שונות מנסיבותיו של מקרה זה, במספר מישורים מהותיים.

54. ראשית, בפרשת וואיה נקבע, כי הסכם הגירושין שנחתם בין הזוג בכללותו היה הסכם המקפח באופן קיצוני הן את האישה והן את הילדים הקטינים :

"בית המשפט המחוזי הגיע למסקנה כי התחייבות האם לזון לבדה את הילדים והפטור שפטרה את

האב מחובה זו (פרט ל-300 ש"ח לשלושתם) הייתה חסרת סיכוי במציאות הן לפי הכנסות האישה

והן לפי הוויתורים המופלגים שוויתרה לאב לשם קבלת הגם. היא ויתרה על זכויותיה בדירה

המשותפת ועל חלקה מתמורת מכירתה; היא קיבלה על עצמה לפרוע לבדה את כל ההלוואות שהיא

נטלה ולשאת בכל ההוצאות שתהיינה כרוכות בהעברת זכויותיה בדירה המושכרת. מדבריו של בית-

המשפט משתמע כי הוא היה בדעה שהפטור שפטרה האם את האב כאמור, נוגד את תקנת הציבור

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

וכי בהיותו כזה גם התחייבותה של האם שלא לתבוע מזונות בשם הקטינים ולשפות את האב, אם תוגש תביעת מזונות נגדו, נגועה באותו פסול ולפיכך נמנע הוא מלחייב את האם לשפות את האב על המזונות שחויב בתשלומם. האב לא ערער על קביעה זו ולפיכך מהווה היא מעשה־בית־דין בין כל הצדדים לתביעה. מכאן, שאין אני נדרשת לשאלה אם התחייבותה של האם לשפות את בעלה על כל סכום שיחויב בו כמזונות לילדיו, אכן נוגדת את תקנת הציבור ובטלה".

55. קביעות מהותיות אלו של ביהמ"ש המחוזי לא בוטלו בפסק דינו של ביהמ"ש העליון וביהמ"ש העליון אף הדגיש מפורשות כי אינו נדרש לבחון האם התחייבות האם לשפות את האב בגין סכום שיחויב בו כמזונות לילדיו אכן נוגדת את תקנת הציבור.

56. ביהמ"ש העליון התמקד למעשה בפסק הדין בשאלה האם כתב הערבות, עליו חתמו אחיותיה של האם הנו בגדר ערבות או בגדר התחייבות עצמאית לשיפוי. משעה שנקבע באחריתו של פסק הדין כי המדובר בערבות לחיובה של האם, אזי משעה שהתחייבותה של האם בטלה, גם הערבות בטלה. **אולם התשובה לשאלה משום מה בטלה התחייבותה של האם מכוח היותה נוגדת את תקנת הציבור מצויה למעשה אך ורק בקביעתו המצוטטת הנ"ל של ביהמ"ש המחוזי.**

57. בעניין זה, ביהמ"ש המחוזי ביסס את קביעתו כי התחייבות האם נוגדת את תקנת הציבור על מכלול הוויתורים שערכה האם לטובת האב בהסכם הגירושין. נקבע כי **כלל הוויתורים יחד** מובילים למסקנה שלא יהא ביד האם כל סיכוי אמיתי לפרנס את הילדים כדי צורכם, וכי **משום כך התחייבותה** שלא לתבוע את מזונותיהם תוך התחייבות לשפות את האב בגין תביעה מעין זו אם תוגש - **נוגדת את תקנת הציבור**. לשון אחר - מכלול הוויתורים הכלכליים של האם בהסכם הגירושין (ויתור על זכויותיה בדירה, חיובה לשאת במלוא הלוואות הצדדים, הסכמה לקבל 100 ₪ לחודש למזונות כל קטין ועוד) כמו גם הכנסותיה הנמוכות הם שהובילו את ביהמ"ש לקבוע כי ההתחייבות בדבר היעדר תביעות ושיפוי האב במידה שיחויב בסכום מזונות נוסף - נוגדים את תקנת הציבור.

58. בעניינינו, כאמור, האם והנתבעים לא הניחו כל תשתית ראייתית לתמוך בטענה ולפיה הסדרי מזונות הקטינים על פי ההסכם הנם הסדרים "מקפחים", ואף לא הניחו כל תשתית ראייתית לתמיכה בהיותם של תנאים אחרים בהסכם - תנאים "מקפחים", בין כתנאים עצמאיים ובין כמכלול, המצביע על העדר סיכוי או סיכוי נמוך מצד האם לפרנס את הקטינים.

59. כאמור, על מנת שביהמ"ש יתרשם כי לנגד עיניו תנאי הסכם מקפחים, אין די בטענה כללית, אלא יש צורך בהוכחה ברורה וחד משמעית, דבר שלא הובא על ידי האם או הנתבעים.

60. על פני הדברים, די בעיון בטענות הצדדים, על מנת להסיק כי אין המדובר בהסכם הכולל תנאים המקפחים את האם באופן עצמאי או כמכלול ואשר יש בהם כדי לפגוע ביכולתה להשלים את צורכי הקטינים, ככל שאלו אכן מקופחים (דבר אשר לכשעצמו כאמור לא הוכח).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

61. כך למשל, אין מחלוקת כי על פי הסכם הגירושין, האם נותרה עם הזכויות בדירת הצדדים, דירה בת 5 חדרים באזור, תוך רכישת חלקו של התובע בה, בסכום מופחת של 285,000 ₪ בלבד. לטענת האם, שווי הדירה עומד על סך 1,850,000 ₪ ולטענת התובע שוויה לפחות כ-2 מיליון ₪. משכך, ואף אם אתייחס לשווי הדירה כממוצע בין השניים, הרי שבניכוי המשכנתא לפירעון (כמיליון ₪ כולל ההלוואה הנוספת שנטלה האם לצורכי רכישת חלקו של התובע) עדיין נותרת האם עם זכויות בשווי קרוב למיליון ₪ נטו, זאת בנוסף למלוא הזכויות ברכב המשותף, מלוא מוצרי החשמל הריהוט והתכולה בדירת הצדדים ומלוא זכויותיה הצבורות.
62. בעניין בירור שווי הזכויות המשותפות שצבר כל צד במהלך הנישואין ואשר לא אוזנו ביניהם, ניתנו על ידי מספר החלטות במסגרת תיק המזונות, לגילוי מסמכים ונתונים, בעקבותיהן הגישו הצדדים נתונים כאלו ואחרים. די בעיון במסמכים שצרפה האם (הקריאים שבהם) על מנת להבין כי צברה במהלך הנישואין ועד למועד הגט זכויות בשווי כחצי מיליון ₪, שנתרת בבעלותה, מבלי שערכה איזון עם שווי הזכויות שצבר התובע בסך כולל של כ-190,000 ₪ בלבד, בהתאם למסלוקה הפנסיונית שצרף.
63. יוצא מן האמור, כי דווקא על פי הפרמטרים שנקבעו בפרשת וואיה, הרי שאף לו ניתן לקרוא לתוך הסכם הגירושין התחייבות מפורשת של האם, שלא לנקוט בהליך שיוביל להגדלת מזונות הקטינים ו/או התחייבות לשיפוי התובע במקרה שתעשה כן, הרי שלא הונחה תשתית המצביעה על כך שהתחייבויות אלו ימנעו סיכויי לפרנסת הקטינים על ידי האם, לאור מצבה הכלכלי מכוח ההסכם.
64. לכל הפחות, על פי הנתונים הקיימים בפני, האם נותרה כאמור עם זכויות בשווי של כ-1.5 מיליון ₪ בבעלותה, כאשר לפחות 290,000 ₪ (כטענתה) משווי זכויות אלה נועדו למזונות ולמדור השוטפים של הקטינים. כל זאת בנוסף להשלמת האב את צורכי הקטינים שאינם תלויי-שהות מדי חודש בחודש, כדי מחצית. מכלול האמור לעיל וודאי שאינו מוביל למצב, בו צורכי הקטינים לא יכולים להיות מסופקים בכלל או באופן הנוגד את תקנת הציבור בפרט.
65. משכך, גם התחייבותם של הנתבעים בין שנועדה לערוב להתחייבות האם ובין שמהווה התחייבות עצמאית וישירה כלפי התובע-אף היא אינה נוגדת את תקנת הציבור או בטלה משום בטלותה של התחייבות האם.

דיני מצג

66. בטרם נעילה, אציין כי אף לו הונחה בפני תשתית ראייתית לעניין היותם של הסדרי מזונות הקטינים "מקפחים", הרי שאני סבורה כי במקרה זה- הנתבעים מושתקים מלטעון כנגד תוקפו של כתב הערבות בטענה שהסכם הגירושין, ביחסים בין הצדדים לו, "מקפח".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' מ

67. הנתבעים התייצבו בבית המשפט והצהירו, שהתחייבותם תקפה ללא קשר למזונות הילדים והקשור בהם. משכך, הציגו הנתבעים **מצג עובדתי ומשפטי, עליו הסתמך התובע כאשר ויתר על אשר ויתר בהסכם**. כפועל יוצא חל במקרה דנא השתק מכוח מצג אשר "משמעו, כי מי שהציג בפני הזולת מצג עובדתי, בהתנהגות או בדיבור, בנסיבות שבהן ניתן היה לצפות כי הזולת יפעל על סמך המצג, והלה אכן עשה זאת ושניה בשל כך את מצבו לרעה, יהא מנוע מלכפור בנכונות העובדה שהציג" (פרק (ת"א) 14-04-30725 עו"ד איתן ארז נ' רחל סייג סופר (בפשיטת רגל) 2016, ומראי מקום שם). התנהלותם של הנתבעים במקרה דנא עולה כדי חוסר תום לב דיוני. "משמעות הדברים הינה, כי מכוח עקרון תום הלב בעל דין עשוי להיות מושקת מלהעלות טענות מסוימות, וזאת במקרים שבהם התנהלותו עולה לכדי ניצול לרעה קיצוני וחמור של הליכי-משפט" (שם).

חובת תום הלב

68. סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 קובע את חובתו של צד לחוזה לקיים חיובים הנובעים מהחובה ולהשתמש בזכויות הנובעות ממנו בדרך מקובלת ובתום-לב. בבסיס עומדת החובה הקבועה בסעיף 39, אף כי תחום תחולתה וגבולותיה אינם קבועים מראש, והם נבחנים בכל מקרה לגופו (ע"א 148/77 רוט נ' ישופה בניה בע"מ, פ"ד לג(1) 617, 628 (השופט, כתארו אז, מ' אלוך); ראו גם שלו, 103-104). לביטוי זכות (או זכויות), כמשמעו בסעיף 39, ניתן פירוש מרחיב (בג"צ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים באר-שבע בע"מ נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, פ"ד לה(1) 828, 835-836 (השופט, כתארו אז, ברק)), וממילא מחיל עצמו פירוש זה על הוראות הסכם הגירושין.

69. אמנם נפסק בעבר, כי העמידה על זכות מפורשת ועשיית שימוש בה, אינן מהוות כשלעצמן חוסר תום-לב (ראו ע"א 158/80 שלום נ' מוטה, פ"ד לו(4), 793, 812 (הנשיא שמגר); ע"א 524/83 קן-תור נ' אלוך, פ"ד מ(2) 533, 553 (השופט ד' לוי); ע"א 18/89 חשל נ' פרידמן, פ"ד מו(5) 257, 268 (הנשיא שמגר); ע"א 467/04 יתח נ' מפעל הפיס [פורסם בנבו] (השופט ארבל)). עם זאת, ישנה משמעות לאופן בו צד לחוזה עומד על אותה הזכות, ולאופן בו היא מפורשת על-ידיו. בע"א 7824/95 תשובה נ' בר נתן, פ"ד נה(1) 289, 302 אמר השופט טירקל: "לפי השקפתי, שימוש במסמך שלא למטרה שלשמה נועד, במטרה לזכות ביתרון שהמשתמש אינו זכאי לו, הוא שימוש לרעה בזכות, בניגוד לחובתו של בעל הזכות לפי סעיף 39 לחוק החוזים (עיינו בדבריי בע"א 8034/95 מאור – חברה לדלק בע"מ נ' גיון, פ"ד נב(4) 97, בעמ' 113-114). לדעתי חל כלל זה גם על פרשנותו של מסמך בדרך המוציאה אותו מגדר תכליתו האמיתית".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 484-03-20 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 4175-02-20 מ' נ' מ

70. גם דברים אלו פוסלים לטעמי כל אפשרות לקבל את טענת הנתבעים כנגד מימושו של כתב הערבות, בשל היותו "התחייבות התלויה בהתחייבות אם הנוגדת את תקנת הציבור", תוך הסתמכותם של "לשון" כותרתו של כתב הערבות והלכות, הפוסלות כתבי ערבות ושיפוי בעניין מזונות קטינים, אשר נסיבותיהן שונות בתכלית מנסיבותיו של תיק זה.

71. לא יעלה על הדעת שיתייצב בעל דין ויאמר הנה הערבים מטעמי, מתייצבים כאן בפני ביהמ"ש כצדדים עצמאיים להתחייבות החוזית המצורפת להסכם הגירושין, מבקשים גם הם להזדהות בפני ביהמ"ש, ליתן תוקף של פסק דין להתחייבותם, יציגו מצג משפטי חד משמעי של התחייבות עצמאית מצדם כלפי התובע, ולאחר מכן יטענו כלאחר יד שהתחייבותם זו בטלה. **התנהלות זו מהווה חוסר תום לב קיצוני ושימוש לרעה בהליך המשפטי.**

72. לו היה לח"מ צל של ספק בדבר עצמאותה של התחייבות הנתבעים כלפי התובע, כשהיא חפה מכל קשר כלכלי או אחר לאם עצמה, אזי ההסכם וכתב הערבות לא היו מאושרים ומקבלים תוקף של פסק דין. ב"כ האם והנתבעים הבין זאת ומשכך הוא, האם והנתבעים הצהירו לפרוטוקול הדיון בתיק אישור ההסכם, את אשר הצהירו ובכך שכנעו את ביהמ"ש לאשר את כתב הערבות וליתן לו תוקף של פסק דין.

73. התנהלות הנתבעים והאם, שבועות ספורים לאחר מעמד אישור ההסכם, התנערותם מהצהרותיהם והתחייבויותיהם, כמו גם ניסיונם להיבנות מגורמים חיצוניים כגון פסיקה מקובלת לעניין "הסכמי שיפוי", **מהווים חוסר תום לב, ניצול ציני של ההליך המשפטי ומקל וחומר עת הדבר נעשה מייד עם תום קיומו של הסכם הגירושין על ידי התובע, העברת זכויותיו בדירה על שם האם וכל זאת בהסתמך על התחייבויות והצהרות הנתבעים עצמם.**

סיכום

74. אני נעתרת להודעת צד ג' שהגיש התובע כנגד הנתבעים ומורה, כי על הנתבעים לשלם לתובע יחד ולחוד כל סכום, אותו יתבע ו/או יידרש התובע לשלם בגין מזונות הקטינים, מעבר לסכומים אותם עליו לשלם בהתאם להסכם הגירושין.

75. כאמור, מזונות כל קטין, חלקו במדור ובהוצאות אחזקת המדור, יעמדו ממועד הגשת תביעת המזונות ואילך על הסך של 2,000 ₪, בתנאים האמורים לעיל.

76. משעה שאין בפני עתירה לפרשנות הסכם בכל הנוגע לסכום המזונות והמדור ששולמו על דרך ההיוון מראש ומשעה שהצדדים ממילא לא הניחו בפני נתונים מספקים בעניין זה ואף וויתרו על קיומן של הוכחות, אין בידי לקבוע מהו הסכום המדויק מתוך דמי המזונות, אותם קבעתי בפסק דין זה, שכבר שולם על ידי התובע מראש.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20-03-484 מ' נ' מ ואח'

תמ"ש 20-02-4175 מ' נ' מ

77. כך או כך, ככל שמי מהצדדים ו/או מי מהקטינים ינקטו בהליך לשם קביעת סכום המזונות והמדור החדשי ששולמו מראש, הרי שקביעתי, כאמור בסעיף 74 לעיל תחול בהתאם על סכום ההפרש שיוותר לתובע לשלם לידי האם.
78. נוכח קביעותיי דלעיל בדבר התנהלות הנתבעים שלא בתום לב במסגרת הליך זה, נוכח הצגת מצג השווא מצדם במסגרת הליך אישור ההסכם והניסיון הציני להיבנות ממצג שווא זה בהליך זה, הרי שיש לפסוק כנגדם הוצאות ראויות וגבוהות.
79. עם זאת, לפני משורת הדין ומשעה שבהתאם להסכמת הצדדים, התביעות הוכרעו לאחר קיומו של קדם משפט אחד, הרי שהנתבעים יישאו בסך הוצאות מופחת של 20,000 ₪ לטובת התובע.
80. תואיל המזכירות להמציא לצדדים את פסק הדין ולסגור את התיק.

פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים

ניתן היום, 1 לדצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

נלי רוסמן גליס, שופטת